

Publicerad 2012-12-03 09:48 av Björn Donobauer

Glasgow, dyster, våt och smogfylld oktobernatt, under en gatlykta 1967

Novell: ett minne för livet

I stadsdelen Castlemilk i industristaden Glasgow bodde det tusentals människor med vitt skilda livsöden, men en del saker gemensamma: hårda liv, tunna plånböcker, magra utsikter, obefintliga drömmar och hopplös alkoholism eller spelberoende och en betydande överlevnadskriminalitet som mer norm än undantag.

I det ständigt strilande regnet var alla charmlöst uthållda gräsfrön i dåligt sällskap av hårdigare ogräs, leriga barnkängor och det ständigt vandrande skräpet, omkringblåst av den ständiga västvinden från irländska sjön och Atlanten bakom de iriska landet.

Gängbildningar var vanliga. Tiny Tots bestod av barn i åldrarna 4 till 9 och de anföll affärsinnehavare med vässade bilradioantennor och plundrade butikerna när och hur de ville. Att fånga in dem kunde kanske liknas vid att söka spika upp en brylépudding på ett träd. Gäng av ungdomar drog rastlöst genom de kultur och skönhetsfattiga massanhopade huskolosserna och inne i köttsilona kokade den mänskliga miasman framför Tv apparaterna.

Hur vet jag det? Jag var i två år elev vid en skola för blivande missionärer i centrala Glasgow. Skolan låg mitt i den kvadratkilometer av Glasgows hårt slitna centrum som uppvisade den högsta kriminaliteten, de flesta rån och andra våldshandlingar, den grövsta traffickingen och den mest eklatanta droghandeln. Vi som gick på skolan var lamm bland vargar. Höga på ideal och en vänlig men malplacerad människokärlek fördelade vi oss varje vecka över hela Glasgow, framför allt i alla de-million programs stadsdelar som vuxit upp runt den gamla kärnan av varvs och verkstadsindustristaden. En hård stad, känd för en sak endast: den tog tog och tog, men gav inget igen. Liggandes i sin kittel runt floden var den långa tider oemottaglig för all solstrålning. Solen var närmast att betrakta som ett Unidentified Flying Objekt ett äkta UFO.

Bleksiktigheten hos ungdomarna berodde inte bara på solbristen utan även på det barnvaktande tv-utbudet i föräldrarnas frånvaro, dömda som dessa var till två eller treskift på varvet som byggde Queen Elisabeth II eller i någon av de många stålindustrierna.

Mitt team jobbade med uppsökande gatuverksamhet i Castlemilk. Vi vandrade genom stadsdelen i jakt på unga människor som var ute på egen hand under kvällarna. Vi inledde samtal med dem, försökte få dem att komma med till lokaler vi hyrde för att ge dem en input som de aldrig skulle kunna få från Tv tablån.

En kväll snubblade jag och min partner för kvällen, en engelsk gentleman ur övre medelklassen, på några ungdomar som hängde under en gatlykta, en av de få som ännu inte fått lampan krossad av gatsten. Frimodigt klev vi fram och presenterade oss och undrade om vi kunde få prata med dem en stund. Uttråkade som de var hade de inget bättre för sig. Nästa rånraid var ännu inte ett påträngande behov, 12-13 åringarna hade cigaretter och godis nog för ögonblicket. De hårt sminkade tjejerna i tidiga tonåren som per automatik hängde runt gängledarna demonstrerade mot oss genom att lyfta tröjorna och visa bröstet, men inte ens den distraktionen stoppade gängledaren den kvällen. Han ville veta vårt ärende.

Jag frågade honom hur hans liv var, hade det någon mening? Frågan tystade honom för ett ögonblick. Sen muttrade han' inget har nån mening, det enda som finns är att slå sig fram bäst man kan annars är man dödens.' Några meter bakom honom stod en brandskadad soptunna utan lock, runt lyktstolpen fanns en skavd gräsyta med några få överlevande strån. Jag pekade på de olika föremålen och frågade honom om dessa hade nån mening? Jo nog hade soptunnan en mening och funktion, jo nog hade kantstenen en funktion och mening, jo och gatlyktan med. 'Men ditt eget liv då?' frågade jag: 'Vad är meningen med det?' Han teg, såg på mig med den oändliga sorgens vishet och den krossade drömmens förtvivlan och svarade på min fråga med samma tystnad som fyllde hela hans liv.

Enkelt och rakt på förklarade jag det kristna budskapet för honom. Han stod blickstill, ingen i gänget knystade ett ljud och när jag var färdig vände han med tårar i ögonen på klacken och det övriga gänget svängde som på kommando och upplöstes in i natten. Två grabbar stod kvar, med händerna djupt nerkörda i byxfickorna och med flyktiga blickar och skamsen min.

'Ingen har nånsin tilltalat Owen på det där viset utan att få en kniv mellan revbenen' sa den ene. 'Han har just kommit ur från Borstal (ungdomsvårdskola) för att ha knivstuckit en butiksägare, han är tretton, och hans första resa till Borstal skedde sen han knivmördat sin farmor som inte ville låta grabben råna gasmätaren', sa den andre. 'Då var han elva', tillade han. Tystnad och hjärtklappning. 'Du borde varit skitskraj för han' sa den ene. 'Varför är du inte det?' Jag såg nog inte ut att vara den rädda typen, men det var nog den dåliga gatlyktans förtjänst att den rädsla jag ändå alltid kände inte syntes på mig. Ingen jobbar nattetid i Castlemilk utan att vara rädd.

Av rädslan kan man göra två saker: ge efter för den och låta sig förlamas, eller trotsa den och ta den vid hornen. Gör man regelbundet det första blir man en kuvad kujon. Gör man det andra får man en del snytingar men man vinner något evärdeligt: en mening med sitt liv; att inte låta meningslösheten regera.

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Björn Donobauer med Poeter.se id #9078 innehar upphovsrätten